

Інструкція до самостійної роботи №7

Тема: Технологія обліку праці та заробітної плати.

Мета: Вивчити технологію обліку праці та заробітної плати.

Основні питання теми:

1. Етапи та особливості обробки інформації обліку праці та її оплати.
2. Методи розрахунку сум заробітної плати (основної, додаткової).
3. Методи розрахунку сум утримань із заробітної плати.
4. Особливості інформаційної технології обробки інформації по обліку праці та її оплати.

Рекомендована література:

1. Інформаційні системи і технології в обліку й аудиті: Навчальний посібник. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://www.ltklntu.org.ua/wp-content/uploads/2022/09/ISTOA_Adamyk.pdf

Завдання до самостійної роботи №7

1. Записати:
 - етапи та особливості обробки інформації обліку праці та її оплати;
 - методи розрахунку сум заробітної плати (основної, додаткової);
 - методи розрахунку сум утримань із заробітної плати;
 - особливості інформаційної технології обробки інформації по обліку праці та її оплати.

Питання для самоконтролю:

1. Охарактеризувати етапи та особливості обробки інформації обліку праці та її оплати.
2. Охарактеризувати методи розрахунку сум заробітної плати (основної, додаткової).
3. Охарактеризувати методи розрахунку сум утримань із заробітної плати.
4. Охарактеризувати особливості інформаційної технології обробки інформації по обліку праці та її оплати.

Вид контролю:

поточний – семінарське заняття №4.

Опорний конспект

Етапи та особливості обробки інформації обліку праці та її оплати

Етап I. Фіксування вхідної інформації - даних про затрачену працю:

1.1. На цьому етапі відбувається фіксування у первинних документах даних про затрачену працю. Відбувається ідентифікація працівника через занесені у довідники його особисті дані (прізвище, ім'я, по батькові, табельний номер, посада), а також фіксування відпрацьованого часу або здійсненого виробітку.

1.2. Нарахування заробітної плати здійснюється у розрахунковій відомості на підставі первинних документів про виробіток та нормативних даних. Щомісячно за командою бухгалтера програма формує Розрахункову відомість, де здійснено розрахунок заробітної плати, необхідних утримань з неї та нарахувань на фонд оплати праці. Надалі обліковець здійснює вибіркову перевірку здійснених обчислень та, за необхідності, виправлення помилок.

1.3. На завершення документообігу відбувається друк Розрахункової відомості, проставляння дозвільних підписів та її проведення.

Етап II. Реєстрація інформації про нараховану заробітну плату та інші пов'язані з нею суми. На відміну від інших ділянок обліку, реєстрація операцій нарахування зарплати здійснюється не на базі первинних документів, а виключно на підставі Розрахункової відомості, що належить до оперативної інформації. Це відбувається шляхом проведення документа, що призводить до генерації бухгалтерських проводок з шаблонів відомості.

Етап III. Формування звітності. Крім виконання оперативних розрахунків по заробітній платі в програмах відбувається накопичення даних для формування звітів про сукупні нарахування та утримання за рік. Експлуатація програм передбачає періодичне введення і обробку оперативної облікової інформації, розрахунок заробітної плати, формування й друк звітних документів, довідок. Тривалість циклу розрахунків відповідає звітному періоду (як правило, вона дорівнює місяцю). Результати розрахунків нагромаджуються в системі у вигляді архівної інформації.

Таким чином, до **особливостей** інформаційної технології обробки інформації по обліку праці та її оплати слід віднести наступні:

- 1) значне нормативне регулювання вказаної ділянки обліку;
- 2) при здійсненні розрахунків заробітної плати та пов'язаних з нею сум велике значення належить нормативно-довідковій інформації;
- 3) можливий автоматизований збір інформації про вихід працівників на роботу та відпрацьований ними час;
- 4) реєстрація операції здійснюється не на базі первинних документів, а виключно на підставі Розрахункової відомості про нарахування заробітної плати, що належить до оперативної інформації;
- 5) розрахункам з оплати праці притаманні масовість (велика кількість) та складні логічні зв'язки, що підвищує ймовірність помилки навіть за їх автоматизованої обробки.

Методи розрахунку сум заробітної плати (основної, додаткової)

Для нарахування заробітної плати передбачає віднесення сум основної і додаткової (доплати, надбавки, компенсації та ін.), інших заохочувальних виплат. Для їх розрахунку застосовують такі методи:

- 1) розрахунок за тарифною ставкою сума заробітної - плати обчислюється

на базі двох груп показників:

а) даних про фактично відпрацьований час або виробіток (кількість відпрацьованих днів, годин, виробленої продукції тощо), що вводяться бухгалтером з первинних документів;

б) нормативних розцінок, що вказані у довідниках (тарифні ставки, оклади, відрядні розцінки). Сума нарахованої зарплати визначається як добуток годинної тарифної ставки та кількості відпрацьованих годин;

2) розрахунок за відсотком застосовується зазвичай при нарахуванні надбавок, доплат і компенсацій. Сума розраховується як відсоток від інших величин. Бухгалтер вказує розмір відсотка, а база нарахування визначається алгоритмом розрахунку;

3) введення суми вручну - застосовують щодо разових премій і допомог.

Методи розрахунку сум утримань із заробітної плати

Утримання із заробітної плати можна поділити на обов'язкові (податок з доходів фізичних осіб, єдиний соціальний внесок, військовий збір, сум, регламентованих виконавчими листами) та добровільні відрахувань (комунальні платежі, кредитні внески тощо). Розрахунок таких сум передбачає застосування наступних методів обрахунку:

1) за відсотком від бази утримань. Він зазначається заздалегідь у алгоритмі розрахунків, заданому програмістом. Прикладом таких розрахунків можна назвати утримання військового збору та ін.;

2) за спеціальним алгоритмом розраховуються утримання, суми яких не можуть бути розраховані за простими алгоритмами;

3) за фіксованою сумою - застосовують зазвичай для здійснення добровільних утримань (кредитні внески) або утримань за виконавчими листами. Такі суми не розраховуються автоматично, а вказуються користувачем вручну.

Інформаційна технологія автоматизованого нарахування заробітної плати та відображення її в КСБО

Інформаційна технологія обліку праці та її оплати має такі етапи обробки даних і відповідні їм особливості (рис. 1):

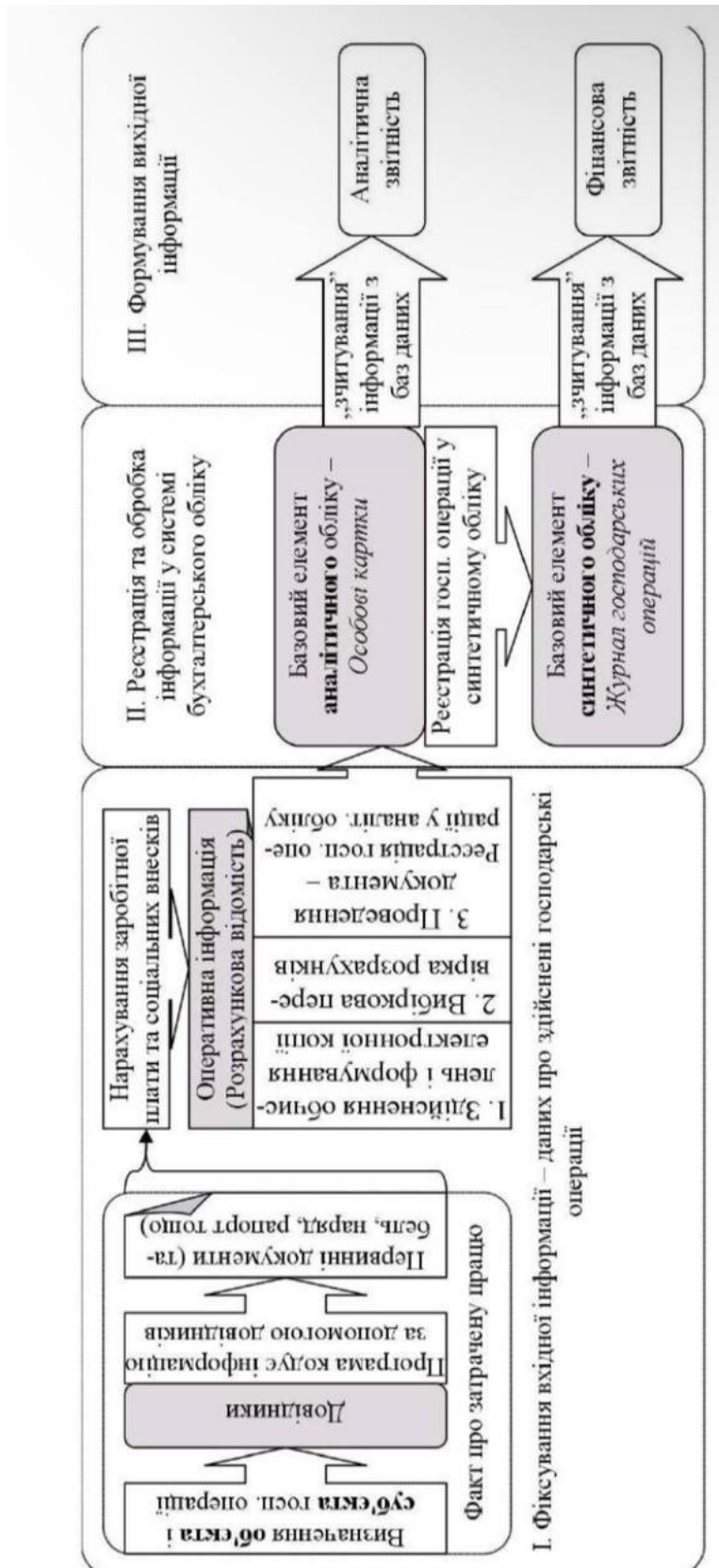

Рисунок 1. Послідовність реєстрації операцій обліку праці та її оплати у автоматизованій системі підприємства

Особливості інформаційної технології обробки інформації по обліку праці та її оплати

Таким чином, до особливостей інформаційної технології обробки інформації по обліку праці та її оплати слід віднести наступні:

- 1) значне нормативне регулювання вказаної ділянки обліку;
- 2) при здійсненні розрахунків заробітної плати та пов'язаних з нею сум велике значення належить нормативно-довідковій інформації;
- 3) можливий автоматизований збір інформації про вихід працівників на роботу та відпрацьований ними час;
- 4) реєстрація операції здійснюється не на базі первинних документів, а виключно на підставі Розрахункової відомості про нарахування заробітної плати, що належить до оперативної інформації;
- 5) розрахункам з оплати праці притаманні масовість (велика кількість) та складні логічні зв'язки, що підвищує ймовірність помилки навіть за їх автоматизованої обробки.